

Правовий вечір

«Право і Закон»

для учнів 10 – А класу

Дидактична мета: подати учням нові й поглибити вже існуючі в них знання та навички у сфері правового виховання та юридичної освіти.

Розвиваюча мета: розвинути в учнях уміння застосовувати свої знання та навички, яких вони набули на уроках правознавства та в процесі позакласного правового виховання.

Виховна мета: виховати в учнях потяг до поглиблення своїх правових знань, сприяти поширенню правової культури та освіти в учнівському середовищі.

Обладнання: Державна символіка, портрети історичних осіб, мультимедійна презентація, виставка малюнків на тему «Права дитини».

Готуючись до турніру, учням дати завдання:

1. Створити команди (2 команди по 5 осіб).
2. Дати їм назви.
3. Обрати капітанів.
4. Обрати девіз команди.
5. Підготувати газету на правознавчу тематику (про права дитини).
6. Підготувати емблему команди.

ХІД ВЕЧОРА

Учитель права: Добрий день шановні учні, учасники та гості нашого свята! Ми щиро раді вітати вас на нашому правовому вечері «Право і Закон». З 8 та 12 грудня 2014 року по всій Україні проходить Всеукраїнський тиждень права.

На нашому святі присутні гості, які виступлять сьогодні в ролі журі, давайте привітаємо їх:

- 1 Заступник директора з НВР Лебеденко Т.С.
- 2 Шкільний бібліотекар Арістова І.В.
- 3 Заступник начальника Ленінського районного відділу у справах дитини

Слово надається: _____

Учитель права: Історичні події, про які ми сьогодні будемо говорити, допоможуть нам поринути в далеку минувшину князівських часів і через багато століть повернути нас у сьогоднішній день.

Тож усім серцем прислухаймося до гомону далеких і близьких нам подій рідної історії.

Пам'ятаймо: чим краще ми знатимемо історію свого народу, тим глибше усвідомимо потребу у творчій праці задля блага нашої країни.

В першій частині нашого свята хотілося б пригадати основні правові пам'ятки України. Увага на екран.

“Руська правда”

Учень: “Руська правда” – збірка правових норм Київської держави. Збереглася у списках і варіантах XIII-XVIII ст. Датується XI ст. і пов’язується з князем Ярославом Мудрим. Складається з 43 статей і містить “Правду Ярослава”, “Правду Ярославичів”, “Покон вірний” та “Урок мостникам”. Кожна з редакцій відбиває розвиток права, системи державної влади. “Руська правда” справила великий вплив на подальший розвиток українського, польського, литовського, білоруського та російського права.

Литовські статuti

Учень: Литовський статут – збірник правових актів і документів Великого князівства Литовського. Відомі три Литовські статuti: “Старий” (1529 р.), “Волинський” (1566 р.) і “Новий” (1588 р.). Всі вони написані староукраїнською та старобілоруською мовами. Містять правові документи переважно державного, земельного, кримінального, процесуального права. Найдосконаліший статут 1588 р. Джерелами для укладачів статутів слугували давньоукраїнське (руське) право, зокрема “Руська правда”, а також місцеві правові акти, римське, польське та німецьке право. Чинність Литовських статутів поширювалась на всі землі, що входили до Великого князівства Литовського. В Україні статuti діяли протягом кількох століть, на підпольській частині – до 1781 р., на підросійській – до 1840 р.

Магдебурзьке право

Учень: Магдебурзьке право складалося в XIII ст. в німецькому місті Магдебурзі, надавалося містам з дозволу короля чи іншого володаря.

Першим українським містом, що отримало в 1339 р. магдебурзьке право, було місто Санок у Галичині. Цим документом визначалися система міського самоврядування, права і обов’язки купців, міщан, ремісників тощо; регулювалися питання податків, торгівлі, діяльність цехів, братств, встановлювалася система успадкування майна, визначалися покарання за різні види злочинів тощо.

“Березневі статті” Богдана Хмельницького

Учень: “Березневі статті” 1654 р. – угода між Україною і Московією, що визначала автономний статус України у складі Московської держави. Їх затвердив цар Олексій Михайлович 21 березня 1654 р. Згідно з цим міждержавним актом, Україна увійшла до складу Московії як автономна адміністративна одиниця. Вона мала право обирати свого верховного правителя-гетьмана. Україна зберігала власну адміністративну систему управління, полковий поділ, власне судочинство, право відносин з іншими державами (крім Польщі і Туреччини) за умов повідомлення про їх зміст цареві. За шляхтою, козаками та міщанами зберігалися давні права і вольності. Москва ж зобов’язувалася розпочати війну з Польщею на захист України.

Конституція Пилипа Орлика

Учень: “Пакти й конституції законів та вольностей Війська Запорізького” – угода, укладена між гетьманом П. Орликом та козацькою

старшиною і козаками в м. Бендерах 1710 р. Гетьман назначався главою держави, поруч з ним діяла генеральна старшинська рада, що певною мірою обмежувала права гетьмана. Він мав слідкувати за справедливим розподілом і збиранням державних податків, що сплачувалися козацькими підпомічниками, селянами, міщанами, купецтвом.

“Права, за якими судиться малоросійський народ”

Учень: “Права, за якими судиться малоросійський народ” – збірник правових норм Гетьманщини, укладений у першій половині XVIII ст. Над цим правовим кодексом у 1728-1766 рр. у столиці Гетьманщини Глухові працювала окрема комісія. У збірнику були норми адміністративного, цивільного, кримінального права. Визначалася система покарань. Зокрема, смертна кара визначалася через четвертування, колесування, спалення тощо. “Права...” віддзеркалювали дійсний стан правової системи України.

Універсали Центральної Ради

Учень: Центральна Рада, яка вийшла на арену 17 березня 1917 р., видала чотири Універсали, що було спричинено політичною обстановкою, яка склалася як в Україні, так і в Росії. Якщо в I Універсалі говорилося: “Хай Україна буде вільною. Не відокремлюючись остаточно від Росії й не розриваючи зв'язків із Російською державою, хай український народ отримає право самому розпоряджатися своїм життям у своєму краї”, то вже в III Універсалі, на здивування більшовиків, Центральна Рада заявила про встановлення автономної Української Народної республіки.

Конституційні акти Центральної Ради, Гетьманату, Директорії і ЗУНР

Учень: Протягом визвольних змагань років революції 1917-1920 рр. змінювались уряди різних політичних напрямків, кожний з яких залишив власну правову спадщину. Це Конституція УНР, закони Гетьманату Павла Скоропадського, правові акти Директорії УНР, “Тимчасовий закон про адміністрацію ЗУНР”. Всі вони є цінними правовими пам'ятками процесу державотворення в Україні.

Конституції Радянської України

Учень: У період радянської державності було прийнято чотири конституції: 1919 р., 1929 р., 1937 р., 1978 р. Вони відповідали певним етапам розвитку радянської державності. Незважаючи на показний демократизм, вони мали формально-декларативний характер.

Правові пам'ятки сучасної доби

Учень: Воскреснемо, брати і сестри, бо земля наша, хоч і розіп'ята на хресті історії, але свята. Воскреснемо, бо ми були на цій Богом даній землі як народ, і рідне небо нехай пошле нам силу для життя.

Новий етап становлення України як держави починається 16 липня 1990 р., коли Верховна Рада проголосила Декларацію про державний суверенітет України. 24 серпня 1991 р., було прийнято Акт про незалежність України.

28 червня 1996 р. нарешті збулася багатовікова мрія українського народу: була прийнята Конституція незалежної держави – України.

Слово вчителя: Пам'ять – одна з найцікавіших властивостей людини. Так як не можна забувати власного батька і матір, бо вони дали вам життя,

дім, в якому ви народились і виросли, так не можна забувати свій народ та його історію. Не можна забувати землі нашої, бо це першооснова. З неї ми вийшли, до неї ми прийдемо.

Щоб жити краще – потрібно добре працювати. Це стосується всіх. Людська праця потребує знань. Знання здобуваються у навчанні. Вчіться! Зробіть так, щоб день сьогоднішній став гордістю для майбутнього. Успіхів вам!

Ми переходимо до другої частини нашого свята – **правового турніру**. Для участі я запрошую дві команди 10-го класу. Команда «Право вето», капітан команди **Одноноздєв Павло** та команда «Захисники права», капітан команди **Плисак Сергій**.

Прошу привітати гостей нашого свята які виступають сьогодні у ролі журі.

Шановні учасники! Запам'ятайте правила:

1. Грай чесно.
2. Шкода, що програв, але не заздри, не сумуй.
3. Не тішся з невдачі іншого.
4. Виконуй свою роботу вчасно і якнайкраще, при цьому пам'ятай про загальну роботу колективу.
5. Допоможи, навчи, покажи тому, хто не може впоратись з роботою.
6. Вчись у інших того, чого не вмієш сам, із вдячністю приймай допомогу і підтримку друзів, якщо це необхідно.
7. Стався до інших так, як ти бажаєш, щоб до тебе ставились.

Проведення I туру змагання «Хто перший».

Учитель задає запитання яка команда відповіла швидше отримує 1 бал.

Запитання.

1. Мінімальний вік вступу до шлюбу жінок в Україні. (17 р.).
2. Хто очолює Кабінет Міністрів України? (Прем'єр-міністр).
3. Як називаються особи, яким не виповнилося 18 років? (Неповнолітні).
4. Що таке державний Герб, Гімн, Прапор? (Державні символи).
5. Чи можуть брати участь у виборах негромадяни України? (Ні).
6. Чи можна виносити на референдум питання прийняття бюджету? (Ні).
7. Основний документ громадянина.(Паспорт).
8. Звинувачувач у суді. (Прокурор).
9. Головний закон країни. (Конституція).
10. Добровільне об'єднання громадян країни за певними політичними поглядами. (Партія).
11. Рішення суду.(Вирок).
12. Виборчий законодавчий орган держави. (Парламент).
13. Стан, коли людина є одночасно громадянином двох держав. (Подвійне громадянство, біпатрид).
14. Він може бути цивільним, адміністративним, кримінальним. (Кодекс).
15. Той , хто бачив злочин. (Свідок).

16. «Птах», якого бояться злочинці України. (« Беркут»).
17. Державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян. (Міліція).
18. Які основні міжнародні документи закріплюють права дитини? (Конвенція про права дитини 1989 р., Декларація прав дитини 1956 р.).
19. До якого віку людина вважається дитиною? (До 18 р., якщо за законом вона не досягла повноліття раніше).
20. Яка галузь права регулює стосунки між дітьми та батьками? (Сімейна).
21. Апатриди - це особи без громадянства чи з подвійним громадянством? (Особі без громадянства).
22. Хто в Україні очолює виконавчу владу? (Кабінет Міністрів).
23. Що має більшу суспільну небезпеку – злочин чи проступок? (Злочин).
24. Скільки областей в Україні? (24).
25. Система загальнообов'язкових правил поведінки, що встановлені й охороняються державою. (Право).
26. У якому році Україна стала незалежною державою? (У 1991 р.)
27. Кримінальна відповідальність настає за проступок чи злочин? (За злочин).
28. Із якого віку людина може брати участь у виборах? (Із 18 р.)
29. Хто в Україні здійснює законодавчу владу? (Верховна Рада).
30. Як називається основний міжнародний документ, що захищає права людини? (Загальна Декларація прав людини).
31. Яка галузь права регулює майнові та деякі немайнові відносини? (Цивільне право).
32. Хто в Україні є головою держави? (Президент).
33. Який вид відповідальності настає за порушення правил для пішоходів? (Адміністративна).
34. Усенародне голосування з важливих питань загального і місцевого значення. (Референдум).
35. Назвіть основний закон, що регулює правовідносини в освіті. (Закон «Про освіту»).
36. Хто автор музики Державного Гімну України? (М. Вербицький).
37. Служба в Збройних силах України – право чи обов'язок? (І те й інше).
38. Чи потрібна згода батьків нареченої для укладання шлюбу? (Ні).
39. Коли відзначається День Конституції України? (28 червня).
40. Особа, що вчинила правопорушення. (*Правопорушник.*)

Оголошення підсумку I туру змагань.

Після закінчення I туру змагання журі підбиває підсумки проведення I туру й оголошує їх результати.

Проведення II туру змагання «Конкурс капітанів».

Капітани по черзі обирають картку на якій є термін. Правильна відповідь 1 бал.

Терміни:

1. Держава.

2. Право.
3. Громадянство.
4. Політичний режим.
5. Галузь права.
6. Дисципліна.
7. Правопорушення.
8. Правова система.
9. Суспільство.
10. Законність.

Оголошення підсумку II туру змагань.

Після закінчення II туру змагання журі підбиває підсумки проведення II туру й оголошує їх результати.

Проведення III туру змагання «Схема».

- 1 команда на А4 створює схему «Ознаки держави».
- 2 команда на А4 створює схему «Ознаки права».

Проведення гри з уболівальниками.

Ведчий: Глядач, який дав правильну відповідь на запитання, отримує 2 бали і має право передати їх будь-якій команді.

Запитання та завдання.

1. Закінчить висловлювання Цицерона: « Щоб стати абсолютно вільними, ми маємо стати рабами ...» (Закону).
2. Хто був автором першої Конституції України? Коли вона була прийнята? (Пилип Орлик.1710 р.)
3. Назвіть п'ять символів державності України. (Конституція, герб, прапор, гімн, президент).
4. Форма національних, релігійних забобонів і нетерпимості, вороже ставлення до євреїв (Антисемітизм)
5. Який документ прийняла ООН рішенням своєї Генеральної Асамблеї 20 листопада 1989 р.? (Конвенцію про права людини).
6. Цей біблійний цар і суддя приймав настільки мудрі рішення, що вони стали своєрідною « притчею во язицех» . Як його звали? (Соломон).
7. У якому випадку на Запорозькій Січі могли закопати в одній ямі живого й мертвого? (Коли один козак убивав іншого, і суд визнавав його винним).

Групи слів. Визначити зайве слово.

1. Князь, **сотник**, гетьман, президент.
2. Верховна Рада, Державна Дума, рейхстаг, конгрес, **Верховний Суд**.
3. Київська Русь, гетьманщина, Україна, **Руська правда**.

Оголошення підсумків гри з уболівальниками. Захист командами своїх схем. Підведення підсумків III туру.

Проведення IV туру змагання «Конвенція прав дитини»

Кожна команда по черзі називає 1 право дитини за текстом «Конвенції ООН про права дитини», перемагає та команда яка назве більше прав. Переможці 10 балів, інша команда 7 балів.

Перелік прав:

1. Дитина – це людська істота до досягнення нею 18-річного віку.
2. Всі права рівні для кожної дитини, незалежно від її раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, соціального походження.
3. Усі дії щодо дитини мають виконуватися в інтересах дитини.
4. Держава має вживати всіх необхідних заходів для реалізації прав дитини. Держава не може залишати поза увагою права дитини.
5. Держава має поважати відповідальність, права та обов'язки батьків та родини.
6. Кожна дитина має невід'ємне право на життя.
7. Держава визнає, що кожна дитина має право на здоровий розвиток.
8. Кожна дитина після народження має право на ім'я та громадянство.
9. Кожна дитина після народження має право знати своїх батьків і має право на їхнє піклування.
10. Держава поважає індивідуальність дитини, її громадянство, ім'я та сімейні зв'язки.
11. Дитина має право жити разом з батьками. Якщо батьки розлучені, дитина має право спілкуватися з обома батьками, за винятком тих випадків, коли це суперечить інтересам дитини.
12. Держава сприяє воз'єднанню сім'ї.
13. Держава дозволяє дітям та їхнім батькам в'їзд чи виїзд до іншої країни з метою воз'єднання сім'ї. Держава також дозволяє батькам, які проживають у різних країнах, спілкуватися з дитиною.
14. Держава вживає всіх необхідних заходів для боротьби з незаконним вивозом дітей за кордон.
15. Держава забезпечує дитині (згідно з її віком і зрілістю) право формулювати та виражати власні погляди з усіх питань. Держава має приділяти належну увагу поглядам дитини. Дитина має право бути заслуханою в суді та адміністративних органах.
16. Дитина має право вільно виражати свої думки. Це право також включає свободу шукати, отримувати та передавати інформацію.
17. Дитина має право на свободу думки, совісті і релігії.
18. Дитина має право бути членом асоціації, гуртка чи клубу.
19. Ніхто не може незаконно втручатись в особисте життя дитини.
20. Держава забезпечує доступ дитини до інформації і матеріалів з різних джерел, особливо з джерел, які сприяють належному розвитку дитини.
21. Батьки несуть рівну відповідальність за виховання дитини.
22. Діти мають право на захист від усіх форм фізичного, психологічного, сексуального насильства та експлуатації як в сім'ї, так і поза нею.

23. Дитина, яка не може жити в своїй сім'ї (тимчасово чи постійно) має право на особливий захист.
24. Усиновлення дитини дозволяється лише тоді, коли воно відповідає інтересам дитини.
25. Діти-біженці мають право на захист.
26. Діти з фізичними та розумовими вадами мають право на особливе піклування.
27. Кожна дитина має право на користування найбільш досконалими послугами системи охорони здоров'я.
28. Держава має вживати заходів, спрямованих на скасування традиційної практики, що негативно впливає на здоров'я дітей.
29. Іноді дитина більше не може жити вдома. У таких випадках дитину віддають на піклування до прийомної родини, або до дитячої установи.
30. Соціальне забезпечення - це фінансова підтримка і турбота, яку держава надає тим, хто її потребує.
31. Кожна дитина має право на рівень життя, необхідний для її фізичного, розумового та духовного розвитку.
32. Дитина має право на освіту.
33. Деякі діти належать до етнічних, релігійних, мовних меншин.
34. Діти мають право на відпочинок.
35. Діти мають право на дозвілля і розваги.
36. Діти мають право брати участь в іграх, розважальних заходах, а також у культурному житті та займатися мистецтвом.
37. Держава повинна захищати дитину від тих осіб, які, заробляючи гроші, використовують дитячу працю.
38. Діти мають бути захищені від вживання наркотичних засобів і психотропних речовин.
39. Діти мають право на захист від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуальних розбещень, особливо проституції і порнографії.
40. Держава має вжити всіх необхідних заходів для відвернення викрадень дітей, торгівлі дітьми чи їх контрабанди у будь-якій формі.
41. Діти мають право бути захищеними від усіх форм експлуатації, яка завдає шкоди їхньому добробуту.
42. Держава забороняє піддавати дитину катуванням чи іншим формам жорстоких покарань.
43. Під час воєнних дій діти мають особливе право на захист і турботу. Діти, молодші 15-ти років, не можуть брати безпосередню участь у воєнних діях.
44. Дитина, яка стала жертвою будь-яких видів експлуатації, зловживань, катувань та недбалоного ставлення, має право на повноцінну допомогу, необхідну для фізичного, психологічного відновлення та соціальної реінтеграції дитини.
45. Дитина, яка порушила закон, має право на справедливе судочинство і правову допомогу. Це право також дійсне для дитини, яка підозрюється у порушенні закону.

Після проведення змагання журі підбиває підсумки та оголошує результат.

Журі визначає найкориснішого гравця змагання та вручає йому диплом.

Оголошення загального підсумку гри та вручення диплома команді-переможниці.

Завершення свята.

І тур «Хто преший»

ІІ тур «Конкурс капітанів»

III тур «Схема»

IV тур «Конвенція ООН про права дитини»

Нагородження переможців

